

USNESENÍ

(anonymizovaný opis)

Vrchní soud v Praze rozhodl jako soud odvolací v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Broučkové a soudců JUDr. Lenky Grollové a JUDr. Ondřeje Kubáta ve věci

žalobců:

a) GRACE LMC, s.r.o., IČO 27382435

sídlem Jankovcova 43/35, 170 00 Praha 7

zastoupená advokátem JUDr. Jiřím Gajdarusem

sídlem Synkovská 1327/6, 160 00 Praha 6

b) Ing. [jméno] [příjmení], narozený dne [datum]

bytem [adresa]

zastoupený advokátem Mgr. Ing. [jméno] [příjmení]

sídlem [adresa]

c) Ing. [jméno] [příjmení], narozený dne [datum]

bytem [adresa]

zastoupený advokátem Mgr. Ing. [jméno] [příjmení]

sídlem [adresa]

d) [jméno] [příjmení], narozená dne [datum]

bytem [adresa]

zastoupená advokátem Mgr. Ing. [jméno] [příjmení]

sídlem [adresa]

dd) [jméno] [příjmení], narozená dne [datum]

bytem [adresa]

zastoupená advokátem Mgr. Ing. Antonínem Továrkem

sídlem třída Kpt. Jaroše 1844/28, 602 00 Brno

e) Compas Capital Consult s.r.o., IČO 62301730

sídlem Na Drahách 247, 739 25 Sviadnov

zastoupená advokátem Mgr. Piotrem Adamczykem

sídlem Hrabinská 498/19, 737 01 Český Těšín

proti žalované:

KOH-I-NOOR WALDES, a. s., IČO 25040014

sídlem Vršovická 478/51, 101 01 Praha 10

zastoupená advokátem Mgr. Tomášem Tichým

sídlem Plaská 5, 150 00 Praha 5

vedlejší účastnice

na straně žalované: KOH-I-NOOR a. s., IČO 60193034

sídlem Vršovická 478/51, 101 00 Praha 10 Vršovice

zastoupená advokátem Mgr. Tomášem Tichým

sídlem Plaská 5, 150 00 Praha 5

o zaplacení dorovnání na protiplnění, o odvolání společnosti PSN s.r.o., IČO 17048869, sídlem Seifertova 823/9, 130 00 Praha 3, zastoupené advokátem JUDr. Rostislavem Dolečkem, sídlem Seifertova 823/9, 130 00 Praha 3, proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 3. listopadu 2020, č. j. 76 Cm 20/2015 - 198

takto:

Usnesení soudu prvního stupně se zrušuje a věc se mu vrací k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

1. Městský soud v Praze usnesením ze dne 3. listopadu 2020, č. j. 76 Cm 20/2015 – 198 uložil společnosti PSN s.r.o., IČO 17048869, sídlem Seifertova 823/9, 130 00 Praha 3 (dále i jen, „Společnost“), pořádkovou pokutu ve výši 25 000 Kč, splatné České republice na účet Městského soudu v Praze do 3 dnů od právní moci tohoto usnesení.

2. V odůvodnění rozhodnutí uvedl, že ve věci bylo zapotřebí odborného posouzení, tudíž soud ustanovil znalce společnost ESTIMATES Consulting s. r. o. IČ 27351254, sídlem Mírové náměstí 3057, 415 01 Teplice (dále jen, „znalec“), přičemž mu stanovil znalecký úkol a termín. Znalec soudu sdělil, že společnost KOH-I-NOOR WALDES, a.s., prodala v roce 2017 společnosti V 51, a.s., jejímž jediným akcionářem je společnost PSN s.r.o., 100% akcií, jejichž hodnotu tvoří nemovitosti. Znalec pro vypracování znaleckého posudku potřebuje znát cenu nemovitostí, jenž tvoří hodnotu 100 % akcií, které žalovaná prodala. Soud prvního stupně usnesením č. j. 76 Cm 20/2015 ze dne 1. 6. 2020 uložil Společnosti pod pohrůžkou pokuty smlouvy znalci předložit. Proti tomuto usnesení podala odvolání žalovaná a vedlejší účastnice na straně žalované o čemž měl rozhodovat zdejší odvolací soud usnesením ze dne 30. 9. 2020 sp. zn. 7 Cmo 232/2020, tak že odvolání odmítl. Následně soud prvního stupně v odůvodnění uvedl, že jelikož Společnost neuposlechla výzvy soudu a svým přístupem ztěžuje postup soudu a prodlužuje řízení, soud prvního stupně přistoupil k sankčnímu opatření a uložil jí pořádkovou pokutu ve výši 25 000 Kč. Dále konstatoval, že v případě, že i nadále společnost PSN, s.r.o. povinnost jí uloženou usnesením zdejšího soudu sp. zn. 76 Cm 30/2015 ze dne 1. 6. 2020, a to nepředložit znalci smlouvy o koupi 100 % akcií uzavřených mezi KOH-I-NOOR a společností V 51, a.s. v r. 2017, může být pokuta uložena opakovaně do celkové výše 50 000 Kč.

3. Proti uvedenému usnesení se Společnost odvolala. Odvolání odůvodnila tím, že usnesení považuje za nespravedlivé a nesprávné, neboť spočívá v nesprávném právním posouzení věci. Předně namítá, že jí, ač to byla ona, co se odvolala proti usnesení soudu prvního stupně, kterým jí byl uložena povinnost předložit znalci kopie smluv, nebylo rozhodnutí odvolacího soudu doručeno. Dále namítá, že kopie smluv, na jejichž základě odvolatelka koupila akcie společnosti V 51, a.s. od společnosti KOH-I-NOOR a. s. v roce 2017 nelze předložit, neb by tím porušila smluvní ujednání o povinnosti mlčenlivosti, ke které se zavázala ve smlouvě o úplatném převodu cenných papírů ze dne 1. 12. 2017. Nadto opakuje, že požadavek znalce k předložení kopií požadovaných smluv není pro předmět sporu a znalecké zkoumání relevantní. Společnost není účastníkem daného řízení, nemá na výsledku jakýkoliv právní zájem, tudíž odmítá, že by řádným a důvodným uplatňováním jejích práv stěžovala postup soudu, resp. prodlužovala samotné řízení, tudíž nebyly splněny předpoklady pro vydání napadeného usnesení. Dále namítá, že usnesení nesplňuje požadavky na řádné odůvodnění rozhodnutí a odkazuje na ustálenou judikaturu Ústavního soudu (nález Ústavního soudu ze dne 23. 2. 2006 III . ÚS 405/03, či nález ze dne 1. 9. 2015 II . ÚS 3664/14), jelikož usnesení soudu prvního stupně obsahuje pouze odkaz na vydané usnesení o uložení povinnosti předložit listiny znalci, tudíž soud prvního stupně nedostal své povinnosti řádně odůvodnit rozhodnutí o uložení pořádkové pokuty.

4. Vrchní soud v Praze jako soud odvolací přezkoumal napadené usnesení podle § 212 a násl. zákona č. 99/1963 Sb. občanský soudní řád (dále jen „o. s. ř.“) a dospěl k závěru, že odvolání je důvodné.

5. Podle § 53 odst. 1 o. s. ř. tomu, kdo hrubě ztěžuje postup řízení zejména tím, že se nedostaví bez vážného důvodu k soudu nebo neuposlechne příkazu soudu, nebo kdo ruší pořádek, nebo kdo učinil hrubě urážlivé podání anebo nesplnil povinnosti uvedené v § 294, 295 a 320ab), může předseda senátu uložit usnesením pořádkovou pokutu do výše 50 000 Kč.

6. Podle ust. § 127 odst. 4 o. s. ř. účastníkovi, popřípadě i někomu jinému, může předseda senátu uložit, aby se dostavil ke znalci, předložil mu potřebné předměty, podal mu nutná vysvětlení, podrobil se lékařskému vyšetření, popřípadě zkoušce krve, anebo aby něco vykonal nebo snášel, jestliže to je k podání znaleckého posudku třeba.

7. Odvolací soud ze spisu shledal, že soud prvního stupně:

- usnesením ze dne 30. května 2020, č. j. 76 Cm 20/2015-115 uložil vedlejší účastníci na straně žalované povinnost předložit znalci kopii smlouvy, na jejímž základě došlo v roce 2015 k prodeji 100% akcií společnosti V 51, a.s. od žalované,

- usnesením ze dne 30. května 2020, č. j. 76 Cm 20/2015-116 uložil žalované povinnost předložit znalci kopii smlouvy, na jejímž základě získala akcie společnosti V 51, a.s.

- usnesením ze dne 1. června 2020, č. j. 76 Cm 20/2015-181 uložil společnosti PSN s.r.o., IČO 17048869, sídlem Seifertova 823/9, 130 00 Praha 3, povinnost doložit soudem ustanovenému znalci ESTIMATE Consulting s.r.o., IČO 27351254, sídlem Mírové nám. 3057, 415 01 Teplice, ve lhůtě 10 dnů od doručení usnesení kopie smluv, na jejichž základě společnost PSN s.r.o. (dříve Pražská správa nemovitostí, s.r.o.) koupila akcie společnosti V 51, a.s. od společnosti označené soudem pouze jako KOH-I-NOOR v roce 2017. Jako důvod soud uvedl vypracování znaleckého posudku o zaplacení dorovnání na protiplnění. Soud společnost PSN s.r.o. současně poučil, že v případě neposkytnutí součinnosti ve stanovené lhůtě ji soud může uložit pořádkovou pokutu až do výše 50 000 Kč. V poučení soud uvedl, že do tohoto usnesení nelze podat odvolání. Proti tomuto usnesení se odvolala Společnost, nikoliv tedy žalovaná a vedlejší účastnice na její straně, jak nesprávně uvádí soud prvního stupně (odst. 2 napadeného usnesení). Vrchní soud v Praze usnesením ze dne 30. září 2020, č. j. 7 Cmo 232/2020-191, odvolání Společnosti odmítl pro jeho nepřipustnost § 202 odst. 1 písm. a) o. s. ř., neboť se jedná o usnesení, jímž se upravuje vedení řízení, a soud jím není vázán (§ 170 odst. 2 o. s. ř.). Rozhodnutí odvolacího soudu bylo Společnosti doručeno až dne 5. 5. 2021, tedy poté co vydal odvoláním napadené usnesení,

- usnesením ze dne 3. listopadu 2020, č. j. 76 Cm 20/2015-195 soud prvního stupně uložil žalované povinnost předložit znalci kupní smlouvu, popř. informaci o ceně akcií společnosti V 51, a.s., za kterou byly tyto prodány Společnosti,

- usnesením ze dne 3. listopadu 2020, č. j. 76 Cm 20/2015-197 soud prvního stupně uložil znalci, aby mu do 15ti dnů mimo jiné sdělil, zda Společnost znalci poskytla smlouvy z roku 2017 o koupi 100% akcií od společnosti KOH-I-NOOR WALDES, a.s., a zda součinnost poskytla i tato společnost dle usnesení ze dne 3. listopadu 2020, č. j. 76 Cm 20/2015,

- dne 3. listopadu 2020, vydal soud prvního stupně odvoláním napadené usnesení o uložení pořádkové pokuty Společnosti (č. l. 198 spisu).

8. Odvolací soud předně konstatuje, že odvoláním napadené usnesení o uložení pořádkové pokuty Společnosti za nesplnění povinnosti, která jí byla uložena usnesením soudu prvního stupně ze dne 1. června 2020, č. j. 76 Cm 20/2015-181 bylo zjevně předčasné, když je soud prvního stupně vydal dne 3. 11. 2020, tedy dříve než Společnosti doručil usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 30. září 2020, č. j. 7 Cmo 232/2020-191, jímž bylo rozhodnuto o jejím odvolání proti usnesení soudu prvního stupně o uložení předmětné povinnosti, tj. před tím než usnesení odvolacího soudu nabylo

právní moc. Zjevná předčasnost vydání napadeného usnesení dle odvolacího soudu spočívá i v tom, že téhož dne, kdy vydal odvoláním napadené usnesení, tj. dne 3. listopadu 2020 vydal mimo jiné i usnesení, v němž znalci uložil lhůtu 15ti dnů pro sdělení, zda mu Společnost součinnost poskytla. Tedy soud prvního stupně uložil Společnosti pořádkovou pokutu za to, že součinnost znalci neposkytla, aniž by ale vyčkal uplynutí lhůty uložené znalci k vyjádření, zda tato skutečnost nastala.

9. Ačkoliv je pro rozhodnutí odvolacího soudu rozhodující stav v době vyhlášení či vydání jeho rozhodnutí (§ 154 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 167 odst. 2 o. s. ř.) a ze samotného odvolání lze usuzovat, že Společnost svou povinnost uloženou jí usnesením soudu prvního stupně dosud nesplnila, nejedná se v tomto případě o jedinou skutečnost, jež by sama o sobě byla sto odůvodnit postup soudu prvního stupně dle ust. § 53 odst. 1 o. s. ř., jak bude rozvedeno dále.

10. Ústavní soud ve svém nálezu ze dne 1. 9. 2015 II. ÚS 3664/1, N 161/78 SbNU 423 konstatoval, že, povinnost soudu odůvodnit své rozhodnutí se pak nevztahuje toliko na rozhodnutí meritorní, nýbrž i (není-li výslovně stanoven opak) na rozhodnutí procesní povahy, zejména může-li jimi dojít k zásahu do práv účastníka řízení (srov. nález sp. zn. IV. ÚS 1554/08 ze dne 15. 1. 2009 (N 12/52 SbNU 121)). Proto i rozhodnutí o uložení pořádkové pokuty (které nepochybně do práv účastníka řízení je způsobilé zasáhnout) musí být řádně odůvodněno, ať již jde o důvody udělení pořádkové pokuty či o její výši (to platí tím spíše, je-li - jako v nyní projednávané věci - uložena pořádková pokuta v maximální výši). Nároky na kvalitu či délku odůvodnění nejsou ovšem nijak kvantifikovatelné, musí z něj však alespoň v základních rysech být patrné důvody, jež soud k rozhodnutí vedly.“

11. Pokud tedy soud v řízení ukládá pořádkovou pokutu dle ust. § 53 o. s. ř., je vždy třeba, aby takové rozhodnutí řádně odůvodnil, tak aby byl naplněn zcela účel tohoto zákonného nástroje soudu, tudíž aby ten, jemuž byla pořádková pokuta uložena, věděl z jakých důvodů a proč v dané výši. Této své povinnosti ale soud prvního stupně nedostál, když v napadeném usnesení pouze odkázal na své usnesení ze dne 1. června 2020, č. j. 76 Cm 20/2015, které nadto obsahuje ve svém výroku zjevnou nesprávnost. Vzhledem ke shora popsanému postupu soudu prvního stupně v řízení tak, jak byl zjištěn ze spisu, pak ale nelze z napadeného usnesení seznat, proč soud prvního stupně uložil předmětnou povinnost Společnosti, která není účastnicí řízení, ačkoliv to byla žalovaná, která na ní dle Smlouvy o úplatném převodu cenných papírů ze dne 1. 12. 2017 akcie společnosti V 51, a.s. převedla, a již ostatně soud prvního stupně také tuto povinnost uložil. A proč je to tedy právě Společnost, která ztěžuje postup soudu prvního stupně a prodlužuje tak řízení. K tomu odvolací soud podotýká, že soud sice nemůže posuzovat skutečnosti, k nimž je třeba odborných znalostí, ale to neznamená, že jakoukoli žádost znalce o poskytnutí součinnosti bude bez dalšího automaticky považovat za důvodnou, což ostatně plyne i ze znění ust. § 127 odst. 4 o. s. ř., které stanoví, že soud může, nikoliv musí součinnost se znalcem účastníku, popřípadě někomu jinému uložit. Otázkou proto zůstává, jaký vztah má smlouva o převodu akcií z roku 2017 společnosti V 51, a. s., potažmo jejich cena smluvními stranami ve smlouvě stanovená, k předmětnému znaleckému úkolu zadanému znalci, když podkladem pro vypracování znaleckého posudku má být i smlouva o převodu týchž akcií z roku 2015 uzavřená mezi žalovanou a vedlejší účastnicí (viz usnesení soudu prvního stupně ze dne 30. května 2020 č. l. spisu 115, 116). A to vše pak za situace, kdy předmětem řízení je právo navrhovatelů na dorovnání, potažmo přezkoumání výše protiplnění poskytnutého žalovanou menšinovým akcionářům vedlejší účastnice, jež byla stanovena ke dni 31. 12. 2014 na základě znaleckého posudku. Vedle toho v napadeném usnesení pak zcela abscentuje zdůvodnění výše uložené pořádkové pokuty soudem prvního stupně.

12. Vzhledem ke všemu uvedenému lze přisvědčit odvolatelce, že napadené usnesení soudu prvního stupně o uložení pořádkové pokuty bylo nejenom předčasné, ale postrádá i dostatek odůvodnění. Odvolací soud proto uzavírá, že soud prvního stupně zatížil řízení jinou vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, a za odvolacího řízení nemohla být zjednána náprava, přičemž napadené usnesení je současně odvolacím soudem i nepřezkoumatelné.

13. Ze shora popsaných důvodů odvolací soud napadené usnesení soudu prvního stupně podle § 219a odst. 1 písm. a) a b) o. s. ř. zrušil a podle § 221 odst. 1 písm. a) o. s. ř. vrátil věc soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

14. Soud prvního stupně si v dalším řízení ve smyslu výše uvedeného předně vyjasní, zda bylo v tomto případě na místě uložit dle ust. § 127 odst. 4 o. s. ř. předmětnou povinnost Společnosti. A to nejenom ve vztahu k zadanému úkolu znalce a k jeho případnému časovému ohraničení, ale i k tomu, proč předmětnou povinnost uložil osobě, jež není účastníkem řízení, a to za situace, kdy tutéž povinnost uložil i žalované. Dospěje-li poté k závěru, že je to právě Společnost, která neuposlechnutím příkazu soudu ztěžuje postup v tomto řízení, a přistoupí-li proto k uložení pořádkové pokuty dle ust. § 53 odst. 1 o. s. ř., pak své rozhodnutí náležitě odůvodní a neopomene odůvodnit i jím stanovenou výši pořádkové pokuty.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí není dovolání přípustné.

Praha 7. června 2021

JUDr. Lenka Broučková
předsedkyně senátu